

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Бурятия

ГБОУ "Сорокская сойотская ШИСО"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

Шорноева С.А.

Приказ №1 от «28» августа
2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УМР

Бадеева Т.Г.

от «28» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы ГБОУ
"ССШИСО"

Ниндакова З.У.

Приказ №68 от «28»
августа «С» 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Бурятский язык»

для обучающихся 4 класса

улус Сорок 2023

Үхибүүд иимэ эрдэм мэдэсэ абаха ёһотой

- мэдүүлэлэй илгаа (юрэ хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан);
- аялгануудай, илгаа: түргэн ба удаан, дифтонг, йотированна аялганууд,
- аялгание зүб бэшэлгын дүримүүд: тааралдал, хубарил, нугарал;
- үгын бүридэл: анхан ба гараһан һуури, үндэхэн, суффикс, залгалта;
- анхан һуурин тодо бэшэа ялганууд;
- абтаһан үгэнүүдэй илгаа, бэшэгэйн дүримүүд;
- хэлэлгын хубинууд: юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ, глагол, дахуул үгэ, тоогой нэрэ, түлөөнэй нэрэ;
- мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд;

Үхибүүд иимэ шадабаритай болохо ёһотой:

- мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүдые элирүүлжэ шадаха;
- бэшэгэй дүрим баримталан үгэ соо аялгануудые зүбөөр бэшэжэ шадаха;
- абтаһан үгын һүүлээрнь аялгание аялганай тааралдаа баримталан зүб бэшэхэ;
- юумэнэй нэрэнүүдые зохилдуулжа шадаха;
- глаголой сагуудые, нюурын элирүүлхэ;
- тэмдэгэй нэрын удха шанар элирүүлжэ шадаха;
- глаголой сагуудые, нюурын элирүүлхэ;
- тэмдэгэй нэрын удха шанар элирүүлжэ шадаха;
- тоогой нэрын бүридэл мэдэхэ, дугаарлаһан тоогой нэрэнүүдые зүб бэшэхэ;
- нюурай түлөөнэй нэрэнүүдые мэдэхэ, тэдэниие зохилдуулжа шадаха;
- мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүдые оложо шадаха;
- 60-70 үгэтэй шалгалтын диктант бэшэхэ;
- изложени, багахан сочинении бэшэжэ шадаха;

РАЗДЕЛ БА ТЕМЭНҮҮДЭЙ СОДЕРЖАНИ

№ п/п	Разделнүүд	Саг	Содержани
I.	Юумэнэй нэрэ	27	Юумэ тэмдэглэхэн хэлэлгын хубиие юумэнэй нэрэ гэдэг. Л Юумэнэй нэрын тоо. Юумэнэй нэрын падежнүүдтэ хубилалга. Падежнууд, асуудалнуудын. Зохилдолой I, II, III таблица. Олоной тогой юумэнэй нэрэнүүдэй зохидол. Падежэй залгалтануудые бэшэлгэ.

II	Дахуул үгэ	3	Дахуул үгэнүүд – соо, доро, дээрэшэнги, хадаа, тула, уруу, үгэнүүд юумэнэй нэрын хойно ородог хэлэлгын хуби. дүрим.
III	Түлөөнэй нэрэ	9	Түлөөнэй нэрэ хадаа юумые нэрлэнгүй, тэрэнээ зааж хэлэ. I нюурай түлөөнэй нэрэнүүд – би, бидэ, бидэнэр. II нюурай түлөөнэй нэрэнүүд – ши, та, таанар. III нюурай түлөөнэй нэрэнүүд – тэрэ, тэдэ, гэдэнэр. Нюурай түлөөнэй нэрэнүүдпадежнүүдээр зохилдодог. Нюур залгалтанууд.
IV	Үйлэ үгэнүүд.	13	Үйлэ үгэнүүд – юумэнэй үйлэ, байдал харуулдаг хэлэлгын хуби. Асуудалнууд: юу хэнэб? Яанаб? Яаж байнаб? Үйлэ үгэнүүд гурбан саг харуулдаг: мүнөө саг, үнгэрхэн саг, үйлэ үгэнүүдэй залгалтанууд. Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуулга. Нэгэдэхи нюур глаголнууд–б, -бди; хоердохи нюур харуулхан олон нюур харуулхан глаголнууд – д гэжэ нюурай частицинууд. Глаголой хойно бэшэгдэдэг частицануудай бэшэгэй дүрим. Нэгэ түрэл гэшүүдэй хоорондо запятой табидаг. Мэдүүлэлэ болон гэжэ союзуудаар холбогдодог. Паарна үгэнүүд мэдүүлэ асуудалаарнь элирүүлхэ арга.
V	Тэмдэгэй нэрэ	8	Тэмдэгэй нэрын удха шанар. Юумэнэй шанар тэмдэг харуулхан хубилдаггүй. Тэмдэгэй нэрэнүүд мэдүүлэл соо юумэнэй нэрэтэй удхаара харуулган. Үйлын шанар тэмдэг харуулхан тэмдэгэй нэрэнүүд мэдүүлэл холбоотой байдаг. Харша ба дүтэрхы удхатай тэмдэгэй нэрэнүүд, омонимууд.
VI	Тоогой нэрэ	6	Тоогой нэрэнүүд тоолоһон ба дугаарлаһан байдаг. Асуудалнууд: хэды? хэдыдэхи? Тоогой нэрын бүридэл, нуури.
VII	Дайбар үгэ (Наречи)	7	Дайбар үгэ (Наречи). Ойлгосо. Дайбар үгын хэлэлгэ соох гэшүүн – ушарлагша.
VIII.	Мэдүүлэл	13	Мэдүүлэл. Юрэ хөөрэхэн мэдүүлэл, асууһан ба шангадхаһан шухала ба юрынгэшүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдэй хоорондо запятой табидаг, болон гэжэ союзуудаар холбогдодог. Паарна гэшүүдые асуудалаарнь элирүүлха арга. Шухала гэшүүд – нэри. Юрын гэшүүд – нэмэлтэ, элирхэйлэгшэ, ушарлагша. Холбоо хоорондо запятой табидаг. Мэдүүлэлэй нэгэ түрэлгэшүүд ба холбогдодог. Паарна үгэнүүд мэдүүлэлэй гэшүүдые асууда.
IX.	Хэлэлгын нюусанууд	9	Текстын темэ, гол удха. Стыльнүүдэй янзанууд.
X.	Эрьежэ хойшоо харагты. Жэл соо үзэхэнөө дабталга	7	Үгын бүридэлөөр разбор хэхэ шадабари. Аялгануудые үгэ соо бэшэгэй дүрим баримталан зүбөөр Абтаһан үгэнүүдэй бэшэгэй дүрим.Хэлэлгын хубинуудаар, мэдүүлэл шүүлбэри хэхэ шадабари.
	Хамта дээрээ:	102 ч.	

Нуралсалай түсэб

№п/ п/п	№ бүлэгэй ба темын	Хэшээлэй бүлэг ба темэ	Сагай хубаари	Шалгалтын ажал
	I.	Хэлэлгын хубинууд. Юумэнэй нэрэ.	27ч.	
1	1.1.	Хэлэлгын хубинууд. Дабталга.	1 ч.	
2	1.2	Хэлэлгын хубинууд. Дабталга.	1ч.	
3	1.3	Юумэнэй нэрэ.	1 ч.	
4	1.4	Юумэнэй нэрэ.	1ч	
5	1.5	Юумэнэй нэрын тоо.	1 ч.	
6	1.6	Юумэнэй нэрын тоо.	1 ч.	Бээ даанги хүдэлмэри
7	1.7	Шалгалтын хүдэлмэри «Байгал»	1 ч.	Диктант
8	1.8	Алдуунуудые усадхаха ажал	1 ч.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри
9	1.9	Зохилдохо нэгэдэхи арга	1ч.	
10	1.10	Зохилдохо нэгэдэхи арга	1 ч.	
11	1.11	Зохилдохо хоёрдохи арга	1 ч.	
12	1.12	Зохилдохо хоёрдохи арга	1 ч.	
13	1.13	Зохилдохо гурбадахи арга	1ч.	
14	1.14	Зохилдохо гурбадахи арга	1ч.	
15	1.15	Олоной тоодо зохилдол	1 ч.	
16	1.16	Нэрын падежэй түхэлтэй үгэнүүдэй үүргэ	1ч	
17	1.17	Хамаанай падежэй түхэлтэй үгэнүүдэй үүргэ	1 ч.	
18	1.18	Хамаанай падежэй түхэлтэй үгэнүүдэй үүргэ	1 ч.	
19	1.19	Зүгэй падеж: хэндэ? юундэ? хаана?	1 ч.	
20	1.20	Нэрын болон үйлын падежэй түхэлтэй юумэнэй нэрэнүүд	1 ч.	
21	1.21	Н хашалган һүүлтэй юумэнэй нэрэнүүдэй үйлын падежэй түхэлнүүд.	1 ч.	
22	1.22	Зэбсэгэй падежэй түхэлнүүд	1 ч.	
23	1.23	Хамтын ба гаралай падежнүүд	1 ч.	

24	1.24	Хамтын ба гаралай падежнүүд	1 ч.	
25	1.25	Шалгалтын хүдэлмэри «Зунай эхин»	1 ч.	Диктант
26	1.26	Алдуунуудыг усадхаха ажал	1 ч.	
27	1.27	Дабталга.	1 ч.	
	II.	Дахуул үгэнүүд	3 ч.	
28	2.1	Дахуул үгэнүүдэй үүргэ	1 ч.	
29	2.2	Дахуул үгэнүүдэй үүргэ	1 ч.	
30	2.3	Изложени «Эрхим туһалагша»	1 ч.	Изложени
	III.	Түлөөнэй нэрэ	9 ч.	
31	3.1	Түлөөнэй нэрэ: ойлгосо	1ч	
32	3.2	Түлөөнэй нэрын нюур	1 ч.	
33	3.3	Түлөөнэй нэрын нюур	1 ч.	
34	3.4	Түлөөнэй нэрын зохилдол	1 ч.	
35	3.5	Түлөөнэй нэрын зохилдол	1 ч.	
36	3.6	Түлөөнэй нэрын зохилдол	1 ч.	
37	3.7	Изложени	1 ч.	Изложени
38	3.8	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Диктант
39	3.9	Алдуунуудыг усадхаха ажал. Бэхижүүлгын ажал.		
	IV.	Үйлэ үгэнүүд	13ч.	
40	4.1	Үйлэ үгэнүүд. Тэдэнэй илгарал.	1 ч.	
41	4.2	Үйлэ үгэнүүдэй сагууд	1 ч.	
42	4.3	Үйлэ үгэнүүдэй залгалтануудыг бэшэхэ дүрим	1 ч.	Буулган бэшэлгэ
43	4.4	Үйлэ үгэнүүдэй залгалтануудыг бэшэхэ дүрим	1 ч.	
44	4.5	Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуулалга	1 ч.	
45	4.6	Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуулалга	1 ч.	
46	4.7	Изложени «Гэрэй турлааг»	1 ч	Изложени
47	4.8	Шалгалтын хүдэлмэри «Балдан абга»	1 ч.	Диктант
48	4.9	Үйлэ үгэнүүдэй буруушааһан частицануудыг бэшэлгэ	1 ч.	
49	4.10	Үйлэ үгэнүүдэй буруушааһан частицануудыг бэшэлгэ	1 ч.	
50	4.11	Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуудалга	1 ч.	
51	4.12	Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуудалга	1 ч.	
52	4.13	Үзэхэнөө дабталга.	1 ч.	
	V.	Тэмдэгэй нэрэ	8 ч.	
53	5.1	Тэмдэгэй нэрэнүүдэй үүргэ	1 ч.	
54	5.2	Үгын удха: синонимууд	1 ч.	
55	5.3	Үгын удха: антонимууд	1 ч.	
56	5.4	Тэмдэгэй нэрын сэхэ ба шэлжэһэн удха.	1 ч.	
57	5.5	Омонимууд	1 ч.	
58	5.6	Изложени«Ухаатай үнэгэн»	1 ч.	Изложени
59	5.7	Шалгалтын хүдэлмэри «Миисгэй»	1 ч.	Диктант
60	5.8	Алдуунуудыг усадхаха ажал Үзэхэнөө дабталга	1ч.	
	VI.	Тоогой нэрэ	6ч.	

61	6.1	Тоогой нэрэ. Ойлгосо	1 ч.	
62	6.2	Тоогой нэрэ. Ойлгосо	1 ч.	
63	6.3	Тоогой нэрэнүүдэй хуури	1ч.	
64	6.4	Тоогой нэрэнүүдэй хуури	1 ч.	
65	6.5	Найруулга «Манай гэр бүлэ»	1 ч.	Найруулга
66	6.6	Алдуунуудые усадхаха ажал Үзэһэнөө дабталга	1 ч.	
	VII.	Дайбар үгэ (Наречи)	7 ч.	
67	7.1	Наречи. Ойлгосо	1 ч.	
68	7.2	Наречи-мэдүүлэлэй гэшүүн.	1ч.	
69	7.3	Наречинуудай удхаараа илгарал.	1ч.	
70	7.4	Наречинуудай удхаараа илгарал.	1ч	
71	7.5	Наречинуудай удхаараа илгарал.	1ч	
72	7.6.	Шалгалтын хүдэлмэри	1 ч.	Диктант
73	7.7.	Алдуунуудые усадхаха ажал	1 ч.	
	VIII.	Мэдүүлэл.	13 ч.	
74	8.1	Мэдүүлэл-хэлэлгын гол единицэ	1 ч.	
75	8.2	Мэдүүлэл-хэлэлгын гол единицэ	1ч	
76	8.3	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд – мэдүүлэлэй грамматическа хуури	1 ч.	
77	8.4	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд – мэдүүлэлэй грамматическа хуури	1ч	
78	8.5	Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоон болон мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри	1 ч.	
79	8.6	Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоон болон мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри	1ч	
80	8.7	Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоон болон мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри	1ч	
81	8.8	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд	1 ч.	
82	8.9	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд	1ч	
83	8.10	Изложени «Санитар нохой»	1 ч.	Изложени
84	8.11	Алдуунуудые усадхаха ажал.	1ч	
85	8.12	Шалгалтын хүдэлмэри «Зунай эхин»	1ч.	Диктант
86	8.13	Алдуунуудые усадхаха ажал.	1ч	
	IX.	Хэлэлгыннюусанууд.	9 ч.	
87	9.1	Текст. Текстын темэ болон гол удха.	1 ч.	
88	9.2	Текст. Текстын темэ болон гол удха.	1ч	
89	9.3	Хэлэлгын стильнууд	1 ч.	
90	9.4	Уран хайханай стилиин хэрэглэлгэ.	1 ч.	
91	9.5	Уран хайханай стилиин хэрэглэлгэ.	1ч	
92	9.6	Номой стиль, тэрэнэй илгарал	1 ч.	
93	9.7	Номой стиль, тэрэнэй илгарал	1ч	
94	9.8	Изложени «Ород сэрэгшэн»	1ч	Изложени
95	9.9	Алдуу усадхаха ажал	1ч	
	X.	Эрьежэ хойшоо харагты	7ч.	

96	10.1	Жэлэй эсэсэй шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Шалгалтын хүдэлмэри
97	10.2	Алдуунуудыг усадхаа ажал.	1ч	
98	10.3	Бэхижүүлгэ.	1ч.	
99	10.4	Бэхижүүлгэ.	1ч	
100	10.5	Үгэ. Мэдүүлэл. Хэлэлгын нюусанууд.	1ч.	
101	10.6	Үгэ. Мэдүүлэл. Хэлэлгын нюусанууд.	1ч	
102	10.7	Үгэ. Мэдүүлэл. Хэлэлгын нюусанууд.	1ч	
			Итого:	102 ч